

Minnesanteckningar workshop om Fältguide till spåren i landskapet

Tidpunkt: fredagen den 13/5 från 9.00 till 14.30

Plats: Bockatorpet vid Bockeboda utanför Kristianstad

Bakgrund

Workshopen var resultatet av kontakter genom samarbetsnätverket Helge å Model Forest och planerades och genomfördes av Högskolan Kristianstad, SLU Alnarp, Skogsstyrelsen, Stiftelsen Skånska Landskap och Partnerskap Alnarp. Att känna igen spåren efter mänsklig verksamhet i fält är ett viktigt steg till att kunna ta hänsyn till landskapets kulturlämningar och biologiska minnen.

Många kulturlämningar är registrerade men kan ändå vara svåra att se i fält. En fältguide kan då vara ett redskap för att lättare känna igen registrerade och registrerade kulturlämningar. Men även för att känna igen landskapets biologiska minnen av mänsklig verksamhet som till exempel hamlade träd, bondeskog, betespräglad vegetation eller annan kulturpräglad fauna och flora. Med detta anslag ser vi en möjlighet att bidra till en mer integrerad syn på minnen av människans verksamhet i landskapet. Detta är också i linje med Riksantikvarieämbetets och Naturvårdsverkets uppdrag från regeringen att utveckla sin samverkan kring kultur och naturfrågor.

Med en ökad kunskap om landskapets kulturlämningar och biologiska minnen hoppas vi att det blir lättare att ta en god hänsyn och därigenom också uppnå de politiska miljömålen Levande skogar, ett Levande odlingslandskap. Men även för Storslagen fjällmiljö behöver kunskapen öka om fjällvärldens kulturmiljöer, fornlämningar och det samiska kulturarvet.

Efter en presentationsrunda berättade Urban Emanuelsson om bakgrunden till fältguiden varefter vi gick vi en kortare promenad där vi diskuterade och fick ta del av; godsens avtryck i landskapet med Åsa Ahrland; Mattias Persson berättade om Skogsstyrelsens dialogprojekt med skogssektorn om

kulturlämningar medan Anders Rosell berättade om planeringen inför skogliga åtgärder; Nils Wallin om var i landskapet kan förvänta sig att finna olika lämningstyper. De mångkunniga deltagarna gav sina perspektiv på de olika ämnen som diskuterades. Under förmiddagen kom många synpunkter också på utformning, målgrupp mm om en fältguide till kulturlämningar i landskapet. Vid den efterföljande sammanfattande diskussionen om målgrupp, produkt och hur vi arbetar vidare utkristalliserades följande:

Målgrupper:

- Utifrån tänkt målgrupp, entreprenör och ombud, ta följande i beaktande: att materialet ska fungera i fält, den förförståelse som finns representerad i arbetsgruppen kan man inte räkna med när innehållet ska fungera för andra.
- Deltagare för att ta grönt körkort.
- Markägare för att få en ökad beställarkompetens, det är trots allt i normal fallet markägaren som har den bästa och kan stå för kontinuitet för kunskapen om sin mark.
- Friluftsliv - speciellt tätortsnära kan detta vara ett material för kommunen att arbeta utifrån.
- Den glade vandraren, att vandra har blivit en allt större friluftsutövning och möjligheten att kunna läsa av landskapet och det som man passerar är säkerligen efterfrågat.
- Kursverksamhet inom hembygdsrörelsen eller markägarföreningar.
- ”Gröna” entreprenörer som vill använda kulturarvet i verksamhet.

Produkten

- E-bok är positivt med tanke på tillgänglighet vid beställning samt att det inte finns en upplaga som kan ta slut. Enklare att revidera?
- Fältguide – fickformat á la en flora eller fågelbok.
- Pedagogiskt upplägg mycket viktigt.
- Webbplattform?.
- Karta-applikation för att notera de spår man påträffar – lades på is tills vidare.
- Ta fram studiehandledning själv eller stötta andra.
- Texten bör ”tvättas” av en kommunikatör.
- Viktigt att hålla sig till befintlig terminologi.
- Hur tänker vi oss distributionen av produkten?
- Ett kommersiellt förlag är att föredra för en stor spridning.
- Måste få samma dignitet inom alla områden - heltäckande och innehållet ska täckas från A till Ö
- Arbetet måste förankras hos målgrupperna - samordna möten där man kan diskutera hur boken utformas på bästa sätt?!
- Måste i boken referera till gällande lagar, länk till där lag hålls uppdaterad
- Ett tilltalande, snyggt format är värt att satsa på!

Frågor att besvara:

- Ska den vara heltäckande för hela landet, eller ska man göra två delar – en för syd och en för norr?
- Hur heltäckande ska den vara? > kommer markägare vilja läsa en tjock, detaljerad bok?

- Kanske bättre att göra en heltäckande version – och sedan ta fram en populär version – > mer lättläst
- Kanske ta fram en heltäckande, detaljerad för hela landet och sedan ta fram två tunnare versioner - en med fokus på norr och en med fokus på söder?

Det framtida arbetet:

- Arbetsgrupp = text och bildproducenter vilket är befintliga med Nils, Urban, Mårten, Åsa, Jan samt de kompletteringar som behövs för att fylla kunskapsluckor.
- Urban är samordnare för arbetsgruppen - ska söka medlemmar till en styrgrupp.
- Referensgrupp är de närvarande plus ytterligare som behövs utifrån produkt, målgrupp mm. Till exempel behövs Sapmi självklart vara representerade här. Referensgruppen roll är att styra upp produkten vad gäller tillgängligt språk, innehåll mm.
- Arbetet kommer förankras innan det startar – det kommer att skickas ut en projektplan med önskan om feedback.
- Utan en bra förankring är det svårt att få någon finansiering.
- Lättare att söka finansiering om boken är landsomfattande
- Budget – vi måste inventera vad som måste skrivas och illustreras av vem och uppskattad tid för att göra en budget (exklusive distribution/tryckning och layout).
- Alla måste hjälpas åt att sprida budskapet om boken - så att den säljer
- Finansiering behöver klargöras vad gäller budget och var vi kan söka pengar - vi har fått tips ifrån jordbruksverket på två olika stöd som de utlyser. Andra möjligheter är förköp och stiftelsen Skogssällskapet.

Tidsplan:

- Urban kommer börja på heltid om ett par veckor med att skriva projektplan, budget och finansiering. Ansökan om finansiering beroende av när ansökningstillfälle finns.
- Börjar med själva boken efter sommaren
- Under 2018 hoppas man att utkast på manus är klart för remissrunda 1/3 2018 och manus är klart till den 1/6 2018.

Med vänliga Hälsningar från arrangörsguppen som varit Åsa Ahrlund, SLU, Jan Lannér och Mattias Persson Skogsstyrelsen samt Joachim Regnell, Nils Wallin och Urban Emanuelsson Högskolan Kristianstad och Kristina Wallertz Partnerskap SLU Alnarp Antecknat av Jan Lannér med hjälp av Marie Wigren Skogseid

Deltagarlista bifogad

Deltagarlista den 13/5-2016

Åsa Ahrland, Swedish University of Agricultural Sciences
Magnus Bergström, Sydved
Urban Emanuelsson, HKR/SLU
Sven Jensén, Skånes hembygdsförbund
Lena Johnson, SLU Omvärld Alnarp
Jan Lannér, Skogsstyrelsen, SLU
Göran Lundh, Skogsstyrelsen
Marie Olsson, Länsstyrelsen Skåne
Mattias Persson, Skogsstyrelsen
Hampus Plantman, VIDA
Joachim Regnéll, Högskolan Kristianstad
Mats Riddersporre, Länsstyrelsen Skåne
Anders Rosell, Stiftelsen Skånska Landskap
Pia Sander, Skånes hembygdsförbund
Kristina Wallertz, SLU
Nils Wallin, Högskolan Kristianstad
Marie Wigren Skogseid, Skogsstyrelsen
Emil Grönkvist, Osby Naturbruksgymnasium
Stefan Eriksson, Osby Naturbruksgymnasium
Markus Persson, Skogssällskapet